

УДК [070+654.1]:352.078.3

ІДЕОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВИ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ

Ольга Бузулук

*Східноєвропейський національний університет ім. Лесі Українки,
просп. Волі, 13, Луцьк, Україна, e-mail: obuzuluk@ukr.net*

У статті досліджено, якими є ідеологічні засади реалізації інформаційної діяльності держави на місцевому рівні та в органах місцевого самоврядування.

Ключові слова: інформаційна діяльність, органи місцевого самоврядування, ідеологічні засади.

Інформаційна діяльність є найважливішою складовою системи регулювання соціальних і політичних відносин сучасного суспільства. Нині інформаційна діяльність, вплив якої на соціально-економічний, політичний, культурний і духовний розвиток країни й регіонів постійно зростає, стає одним із визначальних чинників розвитку будь-якої держави й будь-якого суспільства.

Інформаційна діяльність, зведена в ранг державної, є найважливішим інструментом, який дозволяє країні і органам місцевої влади реалізовувати свій шлях в інформаційне суспільство. У сучасних умовах інформаційна діяльність сприяє формуванню й розвитку нової системи інформаційних відносин, що дають можливість суспільству реалізовувати черговий етап свого розвитку, забезпечувати захист інтересів та інформаційну безпеку особи й держави в цих умовах.

Практична реалізація інформаційної діяльності держави на місцевому рівні в сучасних умовах вимагає широкої кампанії з підтримки її головних положень у громадській думці, роз'яснення її соціальної спрямованості, доказу її обґрунтованості, активної участі всіх зацікавлених громадян і структур в конкретизації, розвитку і реалізації положень цієї діяльності.

Ця реалізація повинна слугувати інструментом зміцнення зв'язку населення регіонів і його органів влади, що забезпечує проведення єдиної політики в територіальній громаді, державі і на міжнародному рівні.

Тематика інформаційної діяльності держави досліджена багатьма науковцями. Інформаційно-аналітична діяльність органів влади, роль інформації у процесі прийняття державно-управлінських рішень є предметом досліджень А. Ахламова, В. Бакуменка, А. Дегтяра, В. Дорофієнка, І. Древицької, Ю. Машкарова, В. Мороза, О. Крюкова, Н. Нижник, В. Тертички, В. Троня та ін.

Вагомий внесок щодо вивчення складових державної інформаційної діяльності зробили: О. Антонова, І. Арістова, В. Бакуменко, А. Баровська, Т. Гаман, С. Гнатюк, О. Голобуцький, Н. Грицяк, Т. Дейнеко, А. Дешко, Н. Дніпренко, О. Додонов, І. Драч, І. Древицька, М. Згуровський, І. Ібрагімова, І. Клименко, О. Кохановська, О. Крюков, О. Литвиненко, Є. Макаренко, А. Морозов, В. Новосад, В. Олуйко, О. Осауленко, Г. Почепцов, І. Радзівський, С. Ромашко, В. Скалацький, В. Тертич-

ка, О.Флор, І.Чиж, С.Чукот, О.Шамрай, О.Шаповал, О.Шевчук, С.Янішевський, О.Яременко.

Питанням взаємодії влади і засобів масової інформації присвячені праці вчених В. Здоровеги, О. Копиленка, В. Лизанчука, В. Миронченка, А. Москаленка, В. Різуна, А. Чічановського, В. Шкляра, В. Воробйова, Т. Добросколонської, К. Маркелова, Л. Мухамедової, В. Попова.

На вивчення проблем інформаційної безпеки значну увагу звертають О. Белов, В. Бондаренко, Г. Перепелиця, О. Литвиненко, А. Семенченко та ін.

Однак, те, що стосується реалізації інформаційної діяльності держави на рівні органів місцевого самоврядування, залишається поза увагою вчених. Насамперед, це пов'язано з неузгодженим законодавством щодо інформаційної сфери. Адже в законах та підзаконних актах інформаційна діяльність органів місцевого самоврядування жодним чином не регламентується, а висвітлюється поряд з інформаційною діяльністю держави загалом.

Тому ця тема є предметом нашого наукового зацікавлення.

Інформаційна діяльність органів місцевого самоврядування є діяльністю органів місцевого самоврядування з формування сукупності цілей, що відображають інтереси територіальної громади в інформаційній сфері, визначення головних напрямків цієї діяльності, постановки задач, що забезпечують досягнення цих цілей, реалізації системи заходів, необхідних для вирішення поставлених задач.

Інформаційна діяльність є важливою і невід'ємною складовою частиною загальної діяльності органів місцевого самоврядування і охоплює всі сфери життєдіяльності певного органу самоврядування.

Головною стратегічною метою інформаційної діяльності органу місцевого самоврядування є забезпечення переходу регіону до інформаційного суспільства, його входження в єдину світову інформаційну спільноту, розвитку духовної сфери жителів до рівня, що дозволяє кожному стати активним і повноправним членом інформаційного суспільства.

Основою досягнення цієї мети є формування єдиного інформаційного простору на місцевому рівні як бази для вирішення задач стійкого соціально-економічного, політичного і культурного розвитку і забезпечення його безпеки.

До головних стратегічних цілей інформаційної діяльності органів місцевого самоврядування належать:

- створення умов для підвищення ефективності управління місцевою територіальною громадою і функціонування економіки за рахунок упровадження і масового розповсюдження інформаційно-телекомунікаційної техніки і технологій,
- створення умов для забезпечення в громаді конституційних прав і свобод людини в інформаційній сфері, збереження і зміцнення етичних цінностей суспільства, традицій патріотизму і гуманізму, примноження культурного і наукового потенціалу,
- формування інформаційних потреб населення громади і забезпечення кожному жителю можливості фактичного задоволення цих потреб,
- формування інформаційної культури громади,
- забезпечення умов для розвитку духовної сфери жителів громади до такого рівня, при якому людина стає не тільки активним і повноправним членом інформаційного суспільства, але й бере активну участь у розвитку цього суспільства,

- перетворення місцевих інформаційних ресурсів у стратегічний ресурс стійкого і поступального розвитку громади, направлено на досягнення головної мети – стабільного поліпшення якості життя громади,
- створення умов для гармонійного входження місцевої громади в сучасну українську та світову економіку на основі кооперації та інформаційної відвертості – інтеграції громади в міжнародну систему розподілу праці і обміну в інформаційній сфері,
- забезпечення інформаційної безпеки місцевої громади [3].

Важливим елементом інформаційної діяльності органу влади є прозорість, відкритість та доступність, що забезпечуються через прес-служби, сайти та комунальні ЗМІ. Вони доносять інформацію про владу до громадян, своєчасно реагують на події, які турбують населення. «Провідний досвід зарубіжних країн переконливо свідчить про необхідність використання такої моделі ефективної інформаційної взаємодії органів місцевого самоврядування з громадськістю в Україні, яка б відповідала сучасним демократичним вимогам і забезпечувала б права і свободи громадян, задоволення їх потреб та підвищення добробуту» [1; с. 45].

Однак, формування та реалізація узгодженої інформаційної діяльності певною мірою стримуються не тільки внаслідок об'єктивних чинників, але і через відсутність нових стереотипів мислення, недостатнє розуміння публічної влади як муніципальними і державними посадовими особами, так і звичайними громадянами.

З власного досвіду роботи в прес-службі Луцької міської ради можемо стверджувати, що через це на сьогодні в інформаційній діяльності органів місцевого самоврядування є ряд прорахунків:

- 1) невміння працювати в щоденному динамічному режимі, що пов'язано з бюрократизованістю інформаційної сфери, де все потребує погодження і ніхто не хоче брати на себе відповідальність за ті чи інші принципові кроки;
- 2) невміння дати якісний інформаційний продукт;
- 3) відсутність у країні відповідної установи чи людини, які б несли відповідальність за управління інформаційною сферою;
- 4) відсутність системної роботи з зарубіжною громадською думкою, випадкові інформаційні повідомлення ніколи не були ефективними;
- 5) невміння розмовляти з власним населенням, наприклад, створення/написання спростування щодо чогось є більш інтелектуально важким інформаційним продуктом, аніж породження позитивного контенту.

Висновок один: треба займатися інформаційною частиною будь-якої дії, яка буде результативною тільки тоді, коли матиме не лише інформаційну підтримку, а й інформаційну підготовку, що активно провадиться до того, як наступить сама дія, та інформаційну підтримку у вигляді уваги на події після їх закінчення.

Головні принципи інформаційних відносин відображені у статті 5 Закону України «Про інформацію»: гарантованість права на інформацію; відкритість, доступність інформації та свобода її обміну; об'єктивність, вірогідність інформації; повнота і точність інформації; законність одержання, використання, поширення та зберігання інформації [2].

Головним завданням прес-служб органів місцевого самоврядування є роз'яснення громадянам, яким чином владна політика і цільові програми впливають на їх життя. Завдяки цьому діяльність органів місцевого самоврядування

набуває загальнодоступного характеру, що, у свою чергу, сприяє розумінню суспільством тих або інших їх дій.

Функціональні принципи роботи прес-служб органу місцевого самоврядування:

- інформування громадян про рішення, які приймаються органом влади, про його поточну діяльність і перспективи;
- забезпечення гласності, відвертості діяльності органу влади;
- сприяння реалізації законодавства;
- аналіз та експертиза суспільно-політичних процесів, моніторинг ЗМІ;
- сприяння становленню інститутів громадянського суспільства [6 ; с. 43].

Виходячи з головної мети, завдань та функціональних принципів, діяльність прес-служб органів місцевого самоврядування багатofункціональна. Вона має, як мінімум, дві функціональні сторони, кожна з яких визначає її спорідненість з різними видами соціальної практики. У своїй сукупності ці дві функціональні сторони і утворюють специфічну систему діяльності працівника прес-служби.

З одного боку, діяльність працівника прес-служби має масово-інформаційну природу, що робить її близькою до журналістики.

Поняття «масова» стосовно інформації має такий сенс:

- спрямованість на масу (суспільство, народ, регіон і так далі) за відсутності безпосереднього контакту незалежно від величини і просторового розосередження аудиторії;
- відповідність потребам цієї маси в інформації та забезпечення її відомостями, якими вона може оперувати, як своїми, в різних сферах життя;
- прагнення до створення єдиної позиції маси по питаннях, які стосуються її, інтеграції її в соціальну спільність і вироблення єдиної активної позиції щодо цього кола питань;
- доступність інформації для маси (у плані доступу до відомостей), простота форми, відповідна легкому засвоєнню;
- можливість постійного, стабільного і регулярного здобуття інформації аудиторією;
- відкрита можливість для всіх тих, хто бажає взяти участь у продукуванні та обговоренні інформації [1 ; с. 70].

Таким чином, перша, «журналістська», група функцій прес-служб органів місцевого самоврядування включає такі функції: комунікативні; ідеологічні; культурно-освітні; рекламно-довідкові; безпосередньо-організаторські.

З іншого боку, оскільки прес-служба є сполучною ланкою між органом влади і громадськістю, у сучасних умовах відкритого суспільства, на неї покладені функції моніторингу і аналізу громадської думки. Ця функція виявляє пряму спорідненість діяльності прес-служби з маркетингом, соціологією і зв'язками з громадськістю. Реалізація даної функції направлена всередину органу влади.

Через неї здійснюється здобуття зворотної інформації, актуальних відомостей про стан об'єктивної дійсності, необхідних для здійснення і корекції функціонування всієї влади [6 ; с. 67].

Ще однією значною функцією прес-служби є підготовка і відпрацювання оперативних приводів, які покликані стати об'єктом виступів засобів масової інформації і громадськості. Як фахівці в сфері масової комунікації працівники прес-служб зобов'язані відстежувати такі приводи та ініціювати їх впровадження в загальний інформаційний фон.

Підсумовуючи, зазначимо, що інформаційна діяльність у системі органів місцевого самоврядування має базуватися на таких принципах:

1) принцип ясності, який передбачає, що інформаційна діяльність має відбуватися за допомоги зрозумілої мови, знаків, символів і передаватися таким чином, щоб бути однозначно сприйнятою одержувачем;

2) принцип єдності має на увазі необхідність об'єднання всіх учасників інформаційної діяльності заради досягнення спільної мети;

3) принцип стратегічного управління, який означає необхідність ведення інформаційної діяльності з урахуванням не лише тактичних і стратегічних завдань розвитку суспільства та держави;

4) принцип регулювання інформаційних потоків у сучасних умовах істотного збільшення обсягу інформації, що продукується, дозволяє відсіяти непотрібну або навіть шкідливу інформацію, але доводити до суспільства або до державних інститутів ті потоки, які найбільш актуальні і необхідні на даний момент;

5) принцип зворотного зв'язку означає необхідність не лише інформування громадськості про певні дії, а й отримання зворотної інформації з подальшим її використанням під час ухвалення і прийняття управлінських рішень;

6) принцип партнерства означає сприйняття всіх суб'єктів комунікації як рівноправних сторін;

7) принцип верифікації інформації – інформація, яка передається, повинна бути перевіреною;

8) принцип результативності – інформаційна діяльність повинна мати мету і сприяти досягненню конкретних результатів;

9) принцип відкритості передбачає забезпечення доступності і зрозумілості інформації, гласності, забезпеченні можливостей для обговорення;

10) принцип самовдосконалення передбачає необхідність постійного вдосконалення інформаційно-комунікативних технологій, які повинні враховувати потреби громадян, їх практики засвоєння інформації, визначати як зручні для них канали і засоби комунікації, так і особливості розвитку сучасних інформаційних технологій.

Вважаємо, що для такого світоглядного реформування зараз вдалий час, оскільки до цього доросло й населення України, адже останні соціологічні опитування показують відмову громадян від думки, що від них нічого не залежить [4].

Так, за даними соціологічних опитувань, 86% українців вважають себе патріотами своєї країни. При цьому, однозначно характеризують себе як патріотів 50%, ще 36% – швидше так, ніж ні. Тільки 6% не вважають себе патріотами, 8% – не змогли визначитися [5].

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Довідник «Основні засади діяльності прес-служб органів державної влади та місцевого самоврядування: світовий та український досвід». – Донецьк: ДонДУУ, 2011. – 96 с.
2. Закон України «Про інформацію» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.
3. Концепція гуманітарного розвитку України на період до 2020 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : mon.gov.ua/images/gr/obg/.../15_09_09.doc.

4. Соціологи помітили формування в Україні єдиної нації [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://dt.ua/UKRAINE/sociologi-pomitili-formuvannya-v-ukrayini-yedinoi-naciyi-152726_.html.
5. Серед українців побільшало патріотів своєї країни [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://dt.ua/UKRAINE/sered-ukrayinciv-pobilshalo-patriotiv-svoeyei-krayini-148734_.html.
6. Татаринова Г.Н. Современная Пресс-служба / Учеб. пособие. – Омск, 2007. – 79 с.

IDEOLOGICAL PRINCIPLES OF REALIZATION OF INFORMATIVE ACTIVITY OF THE STATE AT LOCAL LEVEL

Olga Buzuluk

*Lesya Ukrainka Eastern European National University,
Prosp. Voli 13, Lutsk, 43025, Ukraine
e-mail: obuzuluk@ukr.net*

In the article investigational, what ideological principles of realization of informative activity are at local level and in the organs of local self-government.

Key words: informative activity, organs of local self-government, ideological principles.

ИДЕОЛОГИЧЕСКИЕ ПРИНЦИПЫ РЕАЛИЗАЦИИ ИНФОРМАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ГОСУДАРСТВА НА МЕСТНОМ УРОВНЕ

Ольга Бузулук

*Восточноевропейский национальный университет имени Леси Украинки,
пр. Воли, 13, Луцк, 43025, Украина
e-mail: obuzuluk@ukr.net*

В статье исследовано, какими являются идеологические принципы реализации информационной деятельности на местном уровне и в органах местного самоуправления.

Ключевые слова: информационная деятельность, органы местного самоуправления, идеологические принципы.